

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum sit pars fortitudinis? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

cet & dona, & sumptus. Sed vsus pecuniæ pertinet ad magnificum, in ordine ad aliquod magnum opus quod faciendum est. Et talis vsus non potest esse sine sumptu, siue expensa.

Ad tertium dicendum, quod magnificus etiam dat dona, vel xenia: vt dicitur in 4. Ethic. * non tamen sub ratione doni, sed potius sub ratione sumptus ordinati ad aliquod opus faciendum: puta ad honorandum aliquem, vel ad faciendum aliquid, vnde proueniat honor toti ciuitati: sicut cum facit aliquid ad quod tota ciuitas studet.

Ad quartum dicendum, quod principalis actus virtutis est interior electio *, quam virtus potest habere absque exteriori fortuna. Et sic etiam pauper potest esse magnificus. Sed ad exteriores actus virtutum requiruntur bona fortuna, sicut quædam instrumenta. Et secundum hoc pauper non potest actum magnificentiæ exteriorẽ exercere in his, quæ sunt magna simpliciter, sed fortè in his quæ sunt magna per comparationem ad aliquod opus: quod et si in se sit paruum, tamen potest magnificè fieri secundum proportionem illius generis. Nam paruum & magnum dicuntur relatiuè, vt Philosophus dicit in prædicamentis *.

ARTIC. IV.

Vtrum magnificentia sit pars fortitudinis?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod magnificentia non sit pars fortitudinis. Magnificenti enim conuenit in materia cum liberalitate, vt dictu est 7. Sed liberalitas non est pars fortitudinis, sed iustitiæ. Ergo magnificentia non est pars fortitudinis.

¶ 2 Præterea, Fortitudo est circa timores, & audacias. Magnificenti autem in nullo videtur respicere timorem, sed solum sumptus, qui sunt operationes quædam. Ergo magnificentia magis videtur pertinere ad iusticiam, quæ est circa operationes, quàm ad fortitudinem.

¶ 3 Præterea, Philos. dicit in 4. Ethicor. * quod

H 4 ma-

c. 2. 10. 5.

* Seneca
epi. 85. q
est in 12.
1 ep ante
Et epi.
92. i li 14

In prædi-
camento
ad ali-
quid, t. 1.
665

Su. 9. 28.
Et locis
ibi not.

† a præc.

c. 2 pauld
à princ.
10. 5.

magnificus scienti assimilatur. Sed scientia magis conuenit cum prudentia, quàm cum fortitudine. Ergo magnificencia non debet poni pars fortitudinis.

SED contra est, quod Tullius & Macro. & Andron. * magnificenciam partem fortitudinis ponunt.

RESPONDEO dicendum, quòd magnificencia secundum quòd est specialis virtus, non potest poni pars subiectiua fortitudinis: quia non conuenit cum ea in materia, sed ponitur pars eius, in quantum adiungitur ei sicut virtus secundaria principali. Ad hoc autem quòd aliqua virtus adiungatur alicui principali, duo requiruntur, vt supra dictum est *: quorum vnum est, vt secundaria conueniat cum principali. Aliud autem est, vt in aliquo excedatur ab ea. Magnificencia autem conuenit cum fortitudine in hoc, quòd sicut fortitudo tendit in aliquid arduum, & difficile, ita etiam & magnificencia. Vnde etiam videtur esse in irascibili, sicut & fortitudo. Sed magnificencia deficit à fortitudine in hoc, quòd illud arduum in quòd tendit fortitudo, habet difficultatem, propter periculum quod imminet personæ. Arduum autem in quòd tendit magnificencia, habet difficultatem, propter dispendium rerum, quod est multò minus, quam periculum personæ. Et ideò magnificencia ponitur pars fortitudinis.

Ad primum ergo dicendum, quòd iustitia respicit operationes secundum se, prout in eis consideratur ratio debiti: sed liberalitas, & magnificencia considerant operationes sumptuum, secundum quòd comparantur ad passiones animæ: diuersimodè tamen. Nam liberalitas respicit sumptus per comparisonem ad amorem, & concupiscentiam pecuniarum, quæ sunt passiones concupiscibilis, quibus nõ impeditur liberalis à dationibus, & sumptibus faciendis: vnde est in concupiscibili. Sed magnificencia respicit sumptus per comparisonem ad spem, attingendo ad aliquid arduum: non simpliciter sicut magnanimitas, sed in determinata materia, scilicet in sumptibus. Vnde

*l. 2. in sō-
niū Sci-
pionis, in
f. 2. ante
li. med.*

*q. 80. 6
128.*

Vnde magnificentia videtur esse in irascibili, sicut & magnanimitas.

Ad secundum dicendum, quod magnificentia, esse non conueniat cum fortitudine in materia, conuenit tamen cum ea in conditione materie, in quantum scilicet tendit in aliquid arduum circa sumptus, sicut & fortitudo in aliquid arduum circa timores.

Ad tertium dicendum, quod magnificentia ordinat usum artis ad aliquid magnum, ut dictum est †. Ars autem est in ratione. Et ideo ad magnificum pertinet bene uti ratione in attendendo proportionem sumptus ad opus, quod faciendum est. Et hoc precipue necessarium est propter magnitudinem vtriusque: quia nisi diligens consideratio adhiberetur, immineret periculum magni damni.

QVÆST. CXXXV.

De Paruificentia, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de vitijs oppositis magnificentie.

- ¶ Et circa hoc queruntur duo.
- ¶ Primo, verum paruificentia sit vitium?
- ¶ Secundo, de vitio ei opposito.

ARTIC. I.

Vtrum paruificentia sit peccatum?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod paruificentia non sit vitium. Virtus enim sicut est moderatiua magnorum, ita etiam est moderatiua paruorum. Vnde & liberales, & etiam magnifici aliqua parua faciunt. Sed magnificentia est virtus. Ergo etiam similiter paruificentia magis est virtus, quam vitium.

666
4. Eth. 16.
7. 10. 5.

¶ 2 Præterea, Philosophus dicit in 4. Ethic. * quod diligentia ratiocinij est paruifica. Sed diligentia ratiocinij videtur esse laudabilis: quia bonum hominis est secundum rationem esse, ut Dionys. † dicit in 4. cap. de diuin. nomin. Ergo paruificentia non est vitium.

li. 4. t. 2.
aliquan-
tulum a
prin. 10. 5
†. 4 p 4.

¶ 3 Præ-